

G. Kajak

Okaspuu õied

Tallinnas

Julius E. Meigas'e kirjastus

Hind 10 kop.

ggh

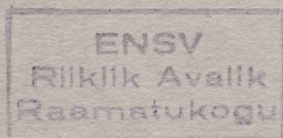
Ed
31514

1211.

G. Kajak

Okaspuu õied

A2664

1-00-05123

□□□ Tallinnas □□□
 Julius E. Meigas'e kirjastus
 □□□□ 1908 □□□□

Trükitud J. ja A. Paalmanni trükitojas, Tallinnas.

1. Terwitujeks.

Terwitan teid kallid Gesti peiud
 Lahtel meel el õnne soowides ;
 Kaitfen teid, mu õed, õrnad neiud,
 Kammann wennalikult südamess.
 Kuni ehib lill mu Gesti pinda
 Kattku eluõied armu rinda !

Terwitan find hallipeaga isa,
 Ela hästi Gesti emake !
 Looja lastnuud aastatele lisa —
 Elueale — wanadusele . . .
 Silleke weel ehib Gesti pinda,
 Arm ja truudus tõstab teie rinda.

Terwitan find Gesti nurm ja salu ;
 Tere Gesti töö ja Gesti waim !
 Siisgi tõuseb hinges waitne walu
 Ürtab nagu salaline aim :
 Eht küll meil on arm ja truudus õhtel,
 Siisgi Gesti ühifused lõhtel ! —

2. Oh üttele . . .

Oh üttele lahte linnuke,
 Kes lendad lauldes ülesse,
 Miks õnne hõiskel sinu rind,
 Mis asi rõemusteled find ?

Ja sina, väike lilleke,
Kes istutas sind aasjale?
Kes julle diekrooni tõi,
Et õrnemat ei olla võdi?

Seft olen rõõmus üttele lind,
Et tänan, kes on loonud mind.
Mind salavägi üles veab —
Seal Looja asupaika teab!

Ka mina ihkan ülesse,
Kii vastab väike lilleke.
Mind mullas päitse paiste löi
Kuid diekrooni kõrgelt tõi.

Kas sina, armas inime'
Ei anna tänu Loojale?
Kas sa ei tea, et mitte alt,
Baid headus on kõik ülevalt?

Kii noomitvad mind lind ja lill,
Kad ülespoole minekil —
Ja mina, kus mu tänu meel —
Ma astun alla poole teel?!

3. Tagasihvaade waewalijel teel.

Ma seisatan ja waatlen käidud rada,
Gull kujusid mu waimusilma ees . . .
Neid tohin enda tutwaks nimetada,
Me' puutusime kokku elu sees . . .
Neist mitmed seiswad, üle õla waatwad,
Ja mõned nendest praegugi mind saatwad! . . .

Oh taganege, neetud tondikujud,
Ja pögenege minu pilgu eest!
Teid tõstwad eluteele tühjad tujud,
Ei tõsidust ma leidnud teie seest! . . .
Ma ainult elu piinatule walgel
Näen pörgulikku naeru teie palgel! . . .

Ma tunnen teid ja teie ausat nime,
Mäen teie tuhandidi ohwrisid!
Keist igaiks on talutatam pime —
Kad usaldanud teie walesid! . . .
Eks asjata nad endi aega wiitnud
Kes teie peale lootnud ja teid kiitnud? . .

Ei kandnud koju kirju kujufari
Mull ilal õnne, mingisugust head!
Mu hinge pealt ei waju surmawari —
Kuid tondikujud tõstwad järkest pead . . .
Mind hirwitamas armastus ja lootus —
Oh jätke mind — ju otsas minu ootus! —

4. Õnn . . .

Waihi waim ja wasta, kuhu püüad,
Mida ootad, millest unistad?
Kus see õnnemaa on, kuhu hüüad,
Keda otsid, õnneks tunnistad?

Õnn on seal, kus surma ingli tiiwad,
Waraselt meid kinni katawad.
Kui meid unistajad hauda wiitwad,
Siis nad õnnehõlma matawad.

5. Õnnetu.

Just nõnda kui sündinud pime,
Kes walgusest aimu ei saa,
Ta ainult teab asjade nime,
Mis warjamas walgusemaa;

Ta elutseb pimedal rajal,
Ta waimu ees teine maailm.
Kuid igawest muutmatal ajal
Mäeb waimlifelt mõndagi film.

Need pildid, need mõtete-kujud
Mis pimeada filmade ees,
Kas tundwad neid nägija tujud,
Kas teine ilm walguje sees?

Ka nõnda on nendega lugu,
Kes rändamas roosisel raal,
Ei aima nad õnnetut sugu,
Kes muljutud marusel maal . . .

6. Ma wihtan elu . . .

Ma wihtan elu, wihtan walu
Ja õrna hinge igatjust!
Mul pole lootust, ma ei palu,
Et elu pakuks paremust . . .
Kuid jeda ainult palun ma!
Oh mõiksin waitsest kaduda!

Ma olen elus häda näinud
Ja tühja tormi tuiskamist.
Need teed, kust olen läbi käinud
On rikkad offkaiist, ohatist . . .
Ei süisgi süia maale weel
Ma leidnud lahtist hauda eel!

Kui kaua — ja mis on sest kasu —
Peaa oksaradal rändama!
Mül saatus, sinu surmaw taju
Ja koorem kaswab kuhjaga?
Müll jõuab ometi see tund
Kus algan uinumiseund?! . .

7. Ahelad.

Poisid, pange põlled mõõle,
Laste kiirelt käia käed!
Sumal antku õnne tööle,
Aidaku Ta abiwäed.

Töö peab targalt tehtama,
Siis saab tulu nähtama;
Kett võib nõnda kestmaks saada,
Et saab ankur merde a'ada.

Siia tarwis sisset rauda,
Kall eht juhtub katkema.
Kutub ankur merehauda,
Siis jäeb laew ju kaitseta
Tarwis tugewust,
Ühetasandust;
Reetke heasti kofku lüli,
Siis ei katke, ei tee tüli!

See töö, mis targalt toimetame,
Saab meile kuuljust kinkima.
Kui me' kord t'aga walmis saame,
Eks tasu higi lepita . . .
See leib ju ikka heaste maitseb,
Kus juures wäsimus ja waew . . .
Kui ahel ankrut kannab, kaitseb,
Et kindlalt laentesse jäeb laew.

Müüd tooge poisid enam küsi,
Laf' leegid lüüa ülesse!
Töö olgu hea — ei meister küsi
Kui palju kadus tulesse . . .
Sel pole osawusest aimu,
Kes tulu tahab kuluta,
Waid asjata ta wäeti waimu
Seal waewaks tühjalt tuluta.

Lülid saagu lühelased,
Ümarikud, ühtlased!
Siis kui ankrud merde lased,
Waitselt aranewad need . . .
Seal kus ahel ragises
Wõlli ümber keerates,
Eks seal effiwiihil astu,
Üks jõud teise wõimu wastu . . .

Ei ole koormale sest kasu,
Et üks weab tagant, teine eelt.
See töö ei anna tõesti tasu
Ja koormale ei kadu teelt . . .
Kui juhtuks mõni suurem lüli
Ses laevaantru ahelas,
Ets töös t'ast oleks teistel tüli
Ja ise pea ta paindumas . . .

Maadake, kett alla maob,
Rastus kiskus koormale!
Kuni Tõnis jätku taob
Hoidetool jäeb Toomale . . .
Üle alasi,
Hoidke alati,
Siis ei kisu ahel taha
Meistri kätewahelt maha!

Ei mõistlik mõte püüa paha:
T'as tungil tarka tähendust.
Sest ärge jätke juttu maha —
See võidab waewa wähendust
Ets elu ise ette kisu
Ja pildikeisi kujuta,
Ets teaduse ja kunsti isu
Meid mõttemerel ujuta . . .

Kes tunneb elusaladusi
Võib warju taha waadata,
See leiab abinduusid uusi,
Kust tõsist tulu loodata.
Kuid tihti lühikene waade
Se's meie pilku pimestas,
Kus asus auus ja kõrgem aade,
Mis kõiki ilma imestas . . .

Taltputage loitwat lõket,
Maadake, raud walendab!
Tulele teeb weisi tõket,
Siiga leeki lammatab . . .

Wõtke wiisata
Lüwa lijana,
See a'ab fokku keema raua,
Siis ta jätkud festwad laua.

Seft tööst, mis toimetamas käsi
Saab tegijale õpetust!
Kui tema waim ei tüdi, wäsi,
Ja aimab algust, lõpetust . . .
Sel ahelal on ülesandeks,
Kül laewaankru kaitsmine,
Kuid „wabadele“ hirmsaks wandeks
On ahelate „maitmine“ . . .

Etz Looja inimesi loonud
Ja ehtin'd waba waimuga ;
Mis on need enestele toonud,
Kül kurjuse ja laimuga ?
Need ahelad, need lukud, rauad
Mis mõeldud metsalistele,
Ning koopad — wabadusehauad,
Nüüd anti — inimestele !

Wiiliga weel pisut aitte,
Sikige siis siit ja sealt.
Lapsed, ärge õppust laitse,
Püüdke tarkust kõige pealt.
Heasti hoolega,
Wõtke waadata :
Töö peab tublit wäärtust kandma
Tegijale tasu andma ! . . .

Seal raskus iffagi on rõhkun
Kus kettisid weel kantakse,
Kuid armule, mis õrnalt õhkun
Ka ahel ümber antakse . . .
Etz s õ r m u s, ühendataw lüli,
Mis a b i e l u ahelas,
Doo mitme tuhandale tüli —
Ja wangid walul waewlemas . . .

Et orja aheld on maha
Meilt wiinud uuem aja wool,
Kuid siiski peidul palju paha,
Sest olgu meie ülem hool:
Et wabaduse päikse sära
Ka waimu-kütked kaotaks!
Meilt rumaluse riisuks ära
Ja woorust wälja laotaks. . .

8. Patulangemine.

Oli hommit Eedenis, nii ime ilus,
Hilgel Jumaluse kunstitöö.
Inimene istus palmipuude wilus —
Mööbdas oli esimene öö . . .
Abikaasaks — enda luu ja liha —
Ündsus mõlemate hingeiha . . .
Kiffjad loomad — needgi head,
Sunt ei püüa talle pead.

Päike tegi lõppu Paradiisis ööle,
Udust selgus rohuaia pind.
Majesteet läks usaldatud tööle —
Jumalisel rahutundel rind.
„Adam, antud rohuaeda hari —
„Sinu all kõik loodus — kiffja-kari —
„Sul on walitfufe wäed,
„Kõige üle, mis siin näed! . . .“

„Kõrge aednik, õpi tundma iseennast,
„Aima Adam aia-korraldust!
„Ütle, mis sa aimad neljajalgsest wemmast.
„Mis siin juures iseäraldust? . . .
„Wara weel on kiita enda teadust,
„Õpi tundma saladuslist seadust . . .
„Millest Looja loomad löi
„Ja sind ennast ette tõi . . .“

„Kunstlik kuningas, oh jõua otfufesele:
„Mille läbi on sul ülemus?

„Elu anti sulle ja ta — loomadele,
„Miks sul nende üle walitus?
„Su sees on seesama algus-segu,*)
„Millest ussi teinud Looja tegu —
„Toit ja sigiduseead**)
„Kõigil üks, kuis ise tead . . .“

„Ma ei aima, ma ei tunne, kes ma ise,
„Ma ei suuda seda mõelda! . . .
„Salavägi saatis mulle abilise,
„Käskis teda naeseks ütelda . . .
„Sala aimdus süisgi hinges hüüab,
„Lootes nagu Looja poole püüab —
„Araarvamatal väel,
„Kantakse mind kangel käel . . .“

„Adam, Adam — aima: su sees elab Jumal!
„Elu-õht sind tõstab ülesse . . .
„Loomatogu on sest ilma — ta on rumal,
„Põrm jääb ainult põrmu sülesse . . .
„Abitaasa sinu kaju kandku,
„Su hing talle hingefõrgust andku —
„Kõrgeft looduselt sul nüüd,
„Dsaks õndsam, püham püüd.“

„Minu meel on Loojast, läheb Looja sisse,
„Enda naene olen ise ma!
„Kahel kujul kõndisime Gedenisse —
„Kafasime aeda harima . . .
„Kaine asub usalduses ligi,
„Pühib palmioksaga mu higi . . .
„Wõõrast nagu ma ei näeks,
„Arwan seda enda käeks . . .“

„Aednik hoiu, et sa suuruses ei sure,
„Mustaw haud — ta eemal haigutab . . .
„Töös on hooletus ja — juba kadub mure —
„Magus maius mõtte maigutab . . .

*) Protoplasma. **) Embriologie.

„Ära väsi ülesandest, hoolest,
„Muudu langed kätte tasu noolest —
„Naene — sinu küljeluu,
„On see a b i, mitte muu . . .“

* * *

„Kosta, kosta meile aednik õndsas hädal,
„Miks su hing nii hirmutusi täis?
„Lennates läts juba mööda mõni nädal —
„Madukene kostil ära käis . . .
„Elukaarikas on ussiwiha —
„Maitsew uudis äratanud iha —
„Kuule, Issand hüüab nüüd:
„Tule Adam, sul on süüd! . . .“

„Aednik astu ette — Issand nõuab aru,
„Anna otsust walitsusetööst! . . .
„Nias mässas praegu hirmus maru —
„Leidub jälgi nagu halla ööst . . .
„Pätte läts ju lõunaajal looja —
„Halasti ei leia enam sooja . . .
„Adam, Adam, armuta,
„Pead surma surema!!“

„Naene, naene, Issand, mis Sa mulle andnud —
„Naene ainult on seal juures süüd!
„Mitte mina — naene on mu kätte kandnud
„Keeldud wilja, mis on söödud nüüd . . .
„Minu maius — see ei sunni süna,
„Kuhu Issand kangest keelnud minna —
„Ets Sa Digus, Ise näe,
„Et ma süüdi siin ei jae!“

„Kawal madu tegi pettes selle kurja,
„Gewu hirmutundel seletas.
„Tema ajas minus keelu murja,
„Surma hirmu ära peletas . . .
„Miks su suu, oh Issand jeda keelas,
„Mille läbi madu meid nüüd neelas?
„Ets me' wõinud, nagu Sa,
„Head ja kurja maitseada.“

„Inimene, miks sa ennast ära peitsid?“
„Issand, mina olen halasti!“
„Kas nüüd hea ja kurjatunde kätte leidsid?“
„Jumal! Su healt kartsin kangesti!“ — —
Kuningas, kes kõige, kõige üle —
Wigilehed warjavad su süle —
Hingeline — jumalik,
Peiduts sulle pööstastik! . . .

Ustu üles, kes sa tunned hirmu-higi,
Ei sind warja wõstastiku wäed! . . .
Issanda õht tungib sinu hinge ligi —
Südamesse surub surma käed!
Naene oli sinust — sinu abi,
Etkisid siis — iseenda läbi — —
Uskiteel, ropp rumalus,
Oli sinu jumalus . . .

Tasuks tõstetakse hirmus waen ja wiha
Uski ja — su naese wähele!
Kui on otsas ühishingeline iha,
Kujunegu kurjus kahele . . .
Naesefugu sigitagu waemu,
Mille lepitus toob Loojalt laemu.
Tga hing peab ise nüüd,
Randma enda tehtud süüd!

Hea ja kuri, mille tundmist soowis madu
Dn nüüd inimeste hinge sees . . .
Püüdes headusele õndsus weel ei kadu —
Mõlemad teed meie silma ees . . .
Naene, kes küll mehe kaju kannab,
Iseiswalt siisgi wastust annab — —
Madu ei jae malgata,
Meie patu palgata! . . .

Uski seeme ennast elu siise küllis,
Põllud kandwad õhtralt õhataid!
Wennad, põllumees ja karjane on tülis,
Kain ju jagas hoopu surmatwaid!

Surmaks muutus meie õnne alus —
Sigimine sünnib — surmapalus — —
Siisgi — naesefugu Sa
Mao pea pead rõhuma!

9. Glu.

Waata, kuidas aastad mööda lä'ewad,
Kuidas kuud ja päewad kaowad . . .
Mlaliski muuteid filmad näewad,
Kuni nadgi kuni waowad . . .
Lapsufesest sirus wanaisa —
Tema lapsed tõstwad mängukisa —
Peagi peawad raugana
Alla hauda astuma . . .

Aeg on igawene — elu kaob,
Wana kustub — uue loomiseks.
Kõik mis fertib, jälle alla waob
Uue elu ette toomiseks . . .
Inimesest — putukani põrmul
Glutseb kõik loodus Looja armul
Aga — palju endist nad
Jälgi järel jätsiwad? . . .

Inime' full loodus elumajaks
Oled omas riigis kuningas . . .
Aga haud — on astetele rajaks —
Mis su liikumise lõpetas . . .
Ja et full on loodusega wõlga,
Muld su põrmu eneses ei põlga . . .
Mis on muldne, maha jääb,
Kui kord teekond otja läeb . . .

Aga waim — kas see on jellest mullast —
Kas ta haual enda otja näeb? . . .
Waike — ta on jumalikust kullast —
Minult hauani ta s'uga läeb . . .
Gaua äärel lahtub — tõuseb üles,
Heljub uue, waba õhu süles —
Wimaks pärib palga ta
Nagu tahtis teenida . . .

10. Vallatule.

Kas Sa tahad elulaewas,
Kõrgelt sõuda üle wee?
Wõi on sul nii ligi taewas,
Jalgealus — linnutee! . . .

Kui Sa ärkad unest üles,
Selget päikse walgust näed,
Nimad wist, et põrmu küllas
Jõuetud ta Sinu käed . . .

Siis ehk näed, et õhuwallas,
Põgenew on õnnelinn.
Kaugel elumere kallal,
Ohkad: tormi tallasin! . . .

Sest, siis sõua tasafammul,
„Kra hüppa ülesse!
Muidu warsti raugend rammul,
Suigud furma sülesse . . .“

11. Pühad . . .

Ju woolab läbi hommituse õhu
Kii hinge tõstew tornikella heal.
Kneed toonid wiitwad wiimse mure rõhu
Ja raskuse, mis rõhus rinna peal . . .

See päew on käes, mis teinud helde Looja —
Ja tema armuteo mälestus! . . .
Oh ruttu, ruttu tänu ohwri tooja,
Ju palwetamas kristlik fogudus! . . .

Ja ruttabgi — ju jõudnud läwe ette,
Üks wana, pime, lonkur kerjusmees . . .
Ja oma käe mis tallutaja kätte
Ja andnud, wabastab nüüd ukse ees . . .

Weel lobab ta — ja käes tal tuntud aste
Ja selle ligi seisaw „sandi-pink“. . .
Kauk põlwitab ja ohkab halebaste
Tal tuleb meelde helde looja tink.

Ta seabab kottu enda kändis käsi
Ja sõnub, ole Jumal tänatud!
Su heldus, ei see minu vastu väsi —
Ma pühadeks saan kaetud, toidetud . . .

Küll oli mul'gi hirmu, haigust, valu,
Ja tergeks jäi nii kallis kaelapaun.
Ma käisin tühjalt läbi mitu talu,
Ei leiva raasukest ja — külm mu saun! . . .

Süis palusin Sind armuline Isa,
Oh anna armu, aita hädalisi!
Mul pole leivast enam jäenud lisa,
Ei leidu kaufis aimust kalakest . . .

Mu pastlad läksid puruks enne pühi —
Su kotta sedawiisi ma ei saa!
Mul pole leiba — ja kui kõht nii tühi
Ei jõuagi ma sinna rännata!

Sa kuulsid palvet — abi anti talust,
Sain leiva kantsu, kapa kalja ma
Ja et ju pastlad lagunemud jalust
Nad andsid wanad jala-warjud ka . . .

* * *

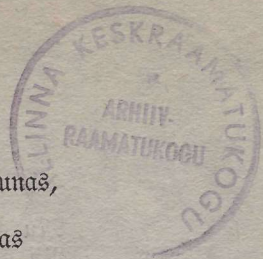
Kui kõlab läbi hommituse õhu
Nii hingetõstem tornikella heal —
Need toonid toomad tülitava rõhu
Ja a'avad haigutama woodi peal . . .

Ju käes on päem, kus tarwis tralli lüüa,
Sest pühadel peab priskest priiskama . . .
Neil on ju küll — nad mõivad juua, süüa —
See käib kõik nõnda ja peab olema.

Üks isik ärkab raskest uneist üles,
Sõrm laisalt kellanööpi waotab.
Ju ilmub teener „instrumentid“ süles
Neid herra ümber ära jaotab . . .

Seal algas pidu — kuld ja hõbe täitis
Ja siid ning sammet kattis isikuid.
Ka wahuwiin — ta oma mõju näitis
Pikk laud see kandis praadi, „pirukaid.“

* * *

Siin nõndasama, kui seal sandisaunas,
Ets ifka kallid pühad ole nad.
Täis toidutambriid — aga kerjapaunas
Ka täna leiwasilud siledad . . .
See on see päew, mis teimid helde Looja
Ja tema armuteo mälestus . . .
Oh rutta, rutta tänu ohwri tooja,
Ju palwetamas kristlik kogudus! . . .

12. Meil õitseb. . .

Kuu kiirgab — tähed külmalt sätendawad,
Kunst longus okstel seisab lume all.
Dõ mustad warjud nõidust ülendawad,
Mis kõnnib hõbeehitel särawal. . .
Ta räägib mulle warjuriigi elust
Ja igawiku wõimust, wägewast. . .
Ta räägib mulle rahumirme ilust,
Mind joodab jumalate karikast. . .
Mu kallike, mul tähtis taewa sära
Su imelikku pilku peegeldab!
Daf' tuleb õõ ja külm wiib died ära:
Mull õierikas hommik naeratab! . . .
Mull puhkeb roosirohkus lumehangest,
Külm põhja talwõõhk on kuumust täis!
Mind kõrge mõttelend, — ta peastis wangist,
Waim muinasjutu ilma waatmas käis. . .
Arm naeratades astub risti peale,
Ja truudust töotab mõõgahoobi all.
Ei aeg, ei maa tee takistusi talle:
Ta waba kangel, waba ligidal. . .
Kuu kiirgab — tähed külmalt sätendawad;
Mind wõta waimus oma rinnale!
Daf' taewad armastusest jutustawad —
Meil õitseb — paradüüsi kewade. . .
Kuu kustub, hinges kõlab endist wiisi
Peaingli wägew loidu kiituslaul —
Ta kiidab tulew ilma omal auul. . .
Mu sõber — nopime sealt lillekefi! . . .

13. Kallimale.

Mu arm kui leekin tuli on —

Mii äge, kirgline;

Kui üleiniimline õnn

Ta täidab südame.

Mu arm on vägev laulumiis

Üks hõiskaw „Gloria!“

Tas jälleleitud paradiis

Ta töötatud maa. . .

Ta muinasjutuline mees,

Kui würst seal walitseb.

Ta preester püha templi sees —

Mu laul tal palmel teeb.

Mu arm on lõhnaw, lõunaöö

Kus õrnus unistab;

On järw, kus tuul ei laeneid löö,

Kus taewas peegeldab. . .

Mu arm on pehme suwetuul,

Mis õisi hällitab —

Mu arm on lõbus, lahke huul',

Mis walu waigistab.

Kui „Besta-neitsi“ hoian ma,

End — jumalusele,

Mu kuningline käskija:

Sull, ainult Sinule! . . .

Mu arm on leinaw luigelaul,

Mis kõlab kurbaste,

Kui lõunapäike hülglwal aaul

Neid kutsub kaugele! . . .

Mu arm on hukatawa piin,

Kel otfus teada on;

Mu arm on ekšiw elu siin

Ta walurikas õnn. . .

Õrn, siiski kirglik, õunetu

Ta ilmast põlatud,

Ta surmani on Sulle truul,

Mu ärawalitud! . . .

14. Waluwäed.

Waljult waitjed waluwäed
Minu rinda täitwad,
Kui mu ees need laentemäed
Pilwedesse näitwad. . .

Sest õiget sihti,
Reist üle tihti
Wiib mind mu aste,
Nii sagedaste. . .

Wõiks weel wäsiind rändajat
Jalad kindlalt kanda.
Wõtaks Wägew wõimukat
Astet armust anda!
Läeks piisar laugelt
Kuu kumab kaugelt
Üks ime sära —
Waew waitfib ära. . .

Püüa, püüa wäsiind waim,
Näe, kus kaunis kallas.
Tärganud ju taewataim
Wõidul' waluwallas!

Suur salawägi
Su raskust nägi,
Sind kannab süles,
Wiib õrnalt üles. . .

Tänu Issand, Sinu arm,
Mulle abi andis!
Ingel siis, kui saatus karm,
Hauast üle kandis. . .

Küll elu wilu,
Kuid õnnis ilu
Ja wõidab waewa,
Mind tõstab taewa. . .

Peaks need õrnad ingliskäed
Kaldale mind kandma!
Peaksiwad end ohwriwäed
Täielt tunda andma. . .

Kui süda lõhkel,
On arm veel õhkel,
Oh, olgu ootust
Ja usku, lootust! . . .

15. Sõpra sõjawäljale saates.

Sulle suguvend Su tähtsal tunnil
Pühendan siin mõned huuleread.
Seda teen ma südamlisel sumnil
Wemmalikult, nagu ise tead. —
Suguvend, Sind wennafoowid saatwad —
Mine armas! Astu auusal raal!
Looja silmad lapsle peale waatwad
Kodus ja — ka kangel wõõral raal. . .

Ole kindel, wõida muljum mure —
Wahwale jääb wõitlemises wõit!
Sinu suurmeel, ei see selles sure,
Et meist lahutab Sind sõjastit.
Saatus nõuab meest, kel waprast waimu,
Kutsub, kellel kindel mehemeel,
Põlgab neid, kel pole eluaimu,
Kes on ainult teistel tülikis teel! —

Tõsta filmad, waata wabalt üles:
Elu ehib wahwas wõistluses!
Palju pärdikuid on põrmu süles —
Kellele neist kasu ilma sees? . . .
Eht küll rahutus Sul rõhub rinda,
Waitne walu waimu wangitsel!
Tunne süisgi mehe õiget hinda,
Waata: wahwa ilma walitsel!

Inimene ei wõi ise teada,
Mis talt nõuab tulewane tund.
Süisgi, tarwis sammud nõnda seada
Kuidas käsi ülemuse sund. . .
Tihti, millest tahaksime tulu —
Kohi, kust kuldset kasu lootime,
Kogus meile kofku tühist kulu,
Eht küll alati head ootime. . .

Wend, ma aiman Sinu hingewalu,
Mina tunnen Sinu raskuseid!
Looda, asjata ei üksigi palu:
Halastaja aitab õiglaseid! —
Mis mu laul võib Sulle tulu tuua,
Ta ei jaga kulda, hõbedat!
Siisgi püüan pildikesi luua
Raskustest, mis rinda rõhuvad.

Lahku wend, kui nõnda tahtis taewas,
Maitse kihwti — õnnekarikast,
Sest Su noores abielu laewas
Näitab, nagu murduks tüür ja mast! . . .
Juht ja abi — Sina lahkud ära
Jätad abikaasa kaitseta!
Tema ümber kärgib kõue-kära —
Merepind löi marul mässama. . .

„Sumalaga!“ õrnad huuled hüüdwad,
„Ela hästi! Kanna meeles mind!
„Minu mõtted Sinu teele püüdwad,“
Ohtab lahkudes Su kaasa rind.
„Sumal kaitsegu Sind raskel rajal,
Juhatagu jälle totku meid!“
Nõnda nutab Sinu rinna najal
Kes Sul kallid, walupisaraid. . .

Lahku wend, Sind taewas ikka kaitsku,
Kinifigu ka kindlust kaasale!
Murtud meeled jälle ükskord maitsku
Õnne, millest praegu lahkute. . .
Urge kartke, See, kes meid on loonud
See on seadmud meile elutee!
Ta on leina, ta on lõbu toomud — —
Pühib kord ka teie silmist wee. . .

16. Kandlekene

Kandlekene kurwal kõlal
Waluwiiši weereta,
Sest kui raskus rõhkuv õlal,
Ei wõi õnnel hõifata!

Kandlekene kurwalt kõlad
Waluwiiši weeretad.
Aga, missal täidad wõlad
Mida hõisked nõuawad ?

Kandlekene, ära kõla
Kurwalt, ärka õnnele !
Eht siis ajad waluwõla
Hõiske healil kaugele . . .

Laula lustil — ofasõitest,
Dtsi headust õelusest !
Wabasta end walukõitest,
Werifetest waewadest ! —

17. Seinaw orjanein, ehk kallima furnuteha juures.

Sull tarwis oma elu hoida,
Jah, mine laps, kuid jäta mind.
Ei üksigi sibe enam kõida
Mind elule, sest külm see rind !
Laf' möllab maru koledasti,
Laf' jõuab kole kesköö tund.
Laf' tulla hundid hulganisti,
Laf' leida ma siin wiimist und ! . . .

Oh mine laps, oh tötta, tötta,
Laf' jäeda mind ei tule ma !
Mu õnnesoorwid kaasa wõta :
Mu oma õnn siin walwada . . .
Siin, kalli furnu külmal rinnal
Du ainus pait, kus hoian ma
Mu mõistust, mis mult igal hinnal
Karm saatus tahab riisuda !

Mu koht on siin, Su wäsiind jalgel
Mu jumaldateid kästija.
Su lumekülmal, kah'wal palgel
Näen oma hiilg'wat päikest ma . . .

Siit eemal wõtab pill'ne pime
Mind kaisju halastufeta!
Suur hingepiin, mil pole nime
Mind eluaeg saab närima . . .
Mu koht on siin, kus uinud Sina,
Sa pühalt imestatud mees.
Mis elu fees ei tohtin'd mina,
On lubatud nüüd minu ees . . .
Siin tohin sinu juures nutta,
Sest tulest tohin rääkida,
Mis püüdis arahäwitada
Mind õnnetumat armuta! . . .
Mu koht on siin, kus surma sunnil,
Mu elu võks sai korraga,
Kus puhkes tumedamal tunnil
Mul Jeriko-roos õitsema . . .
Sest rasket leina katab teadus,
Nüüd Sinu käsi suudlen ma.
Ei suuda raske, raudne seadus
Sel tunnil mind siit kiskuda!

18. Saa iseseiswaks.

Kui õndsast Paradiisist kirjub
Sind kare elutõsidus;
Kui õndjad unistused riijub
Sul ilm, et kaob su usaldus.
Kui kuuled teotust, kuuled laimu
Mis kihwtitab su tundmuseid,
Siis hoia kindlaks, wahwaks waimu:
Nii ainult wõidab wastaseid.
Saa iseseiswaks waimu poolest
Ja omal jalal kõndijaks!
Ja ära oota teiste hoolest
Sa tuge, tunniks tumedaks. . .
Sest ilm ei mõista ial seda,
Mis õrna hinge hirmutab, —
Ja tihti kõigearmsam süda
Sul hirmsaks hirmitajaks saab.

Saa iseseiswaks, ära looda,
Et ilm su rada tasandab.
Oh ei, ta ainult lõhub toda,
Mis ausam püüie ehitab . . .
Ja, kui sa raskel tunnil palud
Ehk pisut abi omale,
Siis eksiteel end ise talud,
Lõõb uued haawad hingele!

Saa iseseiswaks, püüa ainult,
Et enesele truults jäed,
Ja, et kui kord kaod eluwainult
Lõõb tublit järel jäema näed.
Laf' naerab ilm, laf' teotab wiha
Laf' kiusab kurjalt kadedus;
Sa õnnis, kui sul ülem iha
D n w ä g e w w a i m u w a b a d u s . . .

19. Ütle. . .

Ütle armas Annake,
Mis sul tunneb rind
Kas su süda tussub õnnel
Kui ehk petsid mind?

Minu süda sunnib mind
Sulle laulu loon;
Kõik, mis minu mõttes liigub
Selles ette toon.

Üksford omas noores eas
Leidsin neiu ma,
Keda mõisin kõigest meelest
Kalliks pidada.

Südamesse süütas ta
Mulle taewatuld.
Ta mu meelest kallim oli
Kui kõik hõbe, kuld.

Tema rinnal wiibida
Oli Paradiis!

Dma hõrnail roosihuultel
Suudles ta mind siis. . .

Mulle sõnas tema suu
Igavesti truu!
Meid võib ainult lahutada
Surm, ei üksigi muu!

Selgesti mu filma ees
Seisab mõni tund,
Kus mind armsa Anna juurde
Ajas jalafund. . .

Dõsel unes, päeval töös,
Seisib ta mu ees!
Tema ingliskuju paistis
Kõige ilma sees. . .

Oh need õndsad minutid,
Tunnid taeva seest!
Kus ta wandus fofistades
Truudust südamest. . .

Siis, kui tema õrnad käed
Kaisutasid mind,
Unustasin ma kõik mured —
Waljult tufsus rind.

Meie hinge ühendust
Kägi kõrgem waim,
Tema tahtel, minu rinnas
Tärfas taewataim.

Kõõm ja kurbtus mõlemad
Selle ilma sees, —
Küüb mu süda suures mures,
Silmad seiswad wees.

Minu armas Annake
Unustanud mind!
Sest ma olen ise näinud:
Petlik tema rind. . .

Mæt tema südames,
Leidnud keegi muu!
Ei ta üksi mulle pole
Sgarvesti truu. . .

Weelgi kinnitab ta suu:
Sind ma armastan!
Aga — selle „armu“ juures
Mina kurvastan. . .

Uiman, et mu Annake
Rahte isandat,
Praegu kõigest omast meelest
Käitse teenivat. . .

Hellakene, ütle Sa:
Kuis Sa seda võid?
Miks Sa mind ja minu armu
Kõnda „üleksõid“?

Ütle, Armas Annake,
Mis Sul tunneb rind?
Kas Su süda tuisub õnnel
Kui ehk petsid mind?

20. Mure=tunnil.

Mustad pilved elutaemas,
Südames on surmadõhk!
Waim, see närtsib suures waemas;
Kinda rusub raste rõhk. . .
Silm ei tulewiku rada
Käe, ehk leiaks troosti weel — —
Pole julgust pahwetada —
Mässus murdun'd mõtted, meel! . . .

Mures murtud mehetujul,
Waatering nii wäikene!
Mängupalliks tormitujul,
Sai ta õnnepäikene. . .

Waim, kes woorust wälja külis,
Sing, kes headust ihaldas,
Tüdinenud tühjas tülis,
Suures walus suremas! . . .

See, kes teistel' troosti tuua
Iseennast pühendas;
Tahtel lahtelt löbu luua,
Enda elu lühendas! . . .
Singeline, kelle rinda
Luusjad soowid asunud,
Maksis ülirasket hinda,
Mis tal' maailm tafunud!

Talle aga ida taewast,
Koidaks nagu koidukiir . . .
Lootust — kas sind leidub waewast,
Sealt, kus surmariigi piir?
Tuisud tormawad ja tuuled,
Pakil paisjub põlew rind,
Hüüdwad aralt haiged huuled:
Issand aita Ise mind!

Waata, waata taewas koidab,
Kauuil kumal, kullasel!
Helkiw ingel alla loidab
Onnestawal hülgujel . . .
Päik'se paradiislik sära,
Soowab haigel' hingele;
Walu waitib wiimaks ära,
Annab aset usule . . .

21. Kilplatüla.

Kui fullatas kord taewast eha
Ja peitu puges päik'se kiir,
Mu film siis unendos sai näha,
Kus kuulus Kilplatüla piir. . .
Küll uinutas mind unewägi

Ja ümbrus böstist waitust täis;
Waim hiisgi wäga palju nägi,
Kõik Kilplaküla läbi täis. . .

Pait oli suur, seal platfi palju
Ja sinna wiirwad mitmed teed.
Mu kõrwu kostis hüüe walju:
Siin on need kuuljad kilplased!
Sa wahi, need on nende talud,
Seal nende nurmed, heinamaad. . .
Siit sulle nende rõõmud, walud
Ja — narritembud paistawad. . .

Ma nägin tolgendajaid tonta
Ja susisejaid sarwikuid;
Kes kolksiwad teiste konta,
Kõik laiutasid lõualuid. . .
Keišt mõned tuikusiwad jalul
Ja mõned upakile maas — —
Kõik mõni jälle wiimisel walul
Seal teise furnuks pussitas. . .

Kus keegi töötas palehigis,
Et auusalt leiba orjata,
Siis sinna sarwikisi sigis,
Et oma kurku korjata! . . .
Kad tuustisiwad läbi tasud
Ja kraapisid, kust kätte said.
Üks waltis, kus on teise kasud,
W'as küüsed külge sedamaid . . .

Kõik selle küla isad, emad,
Kes koperdawad kodades,
Just süüdlased on selles nemad,
Et Kilpla õhtab hädades . . .
Kui saak nii kasub, kuida küli
Ja kuidas põllud hariti,
Siis Kilpla koerused ja tüli
Kõik wanematekt päriti . . .

Seft kõik need Kilplaküla pojad
Ka kaugelst näha kolebad,

Neil jookswad turjast were ojad,
Üks teist nad tihti torgivad.
Et tundmata neil targem teadus
Ja aimamata haridus,
Siis on neist kaugel arm ja headus,
Kaastundmus, auusus, kallistus.

Ja kuidas õitseb õrnem sugu,
Kui kodukohaks Kõlpla pind?
On nendega siis teisem lugu
Eht tunneb truudust nende riind . . .
Di wennifene, wäga wale:
Sealt auusaid otsid asjata!
Neid näha oli kurb ning hale
Ja süda tahtis lõhkeda . . .

Seal kõigil, selles Kõlpla „linnas“
On auu ja truudus tundmata,
Kuid kelmus, see on kõrges himmas
Ja õelus, see võib hõijata.
Ei pea sul üksigi oma sõna
Ei täida mida töötas.
Mis sulle keegi lubas täna
Su warsti ära unustas . . .

Ma ärtasin — ju tõusis päike.
Sõ ainult Kõlplas jändasin.
Üks õõ — see aeg on wäga wäike,
Kuid siisgi rohkest' rändasin . . .
Need Kõlpla wiirastusekujud
Mul jelgesti weel filma ees
Ja nende toorus, teod ja tujud
On lugeja — siin laulu fees! . . .

22. Gunc — nüüd.

Kui Looja inimese löi
Ja Cedeni ta hooneks löi,
Kõing töö ta hoolets andis;

Siis oli aias harimist,
Kuid selle eest ka pärimist
Mis Eedeni aed andis . . .

Ka siis, kui madu „õpetas“
Ja õnnepõlve lõpetas;
Weel ütles helde Jumal:
Kui aiast ära lähed sa,
Siis hakkad põldu harima
Ja teenid leiba omal' . . .

Küll kibuvitsu, ohakaid,
Mad palehigis palgats said,
Kui Adam kesa kündis . . .
Kuid, sellesama põllu peal
Ka sigis saialeiba seal —
See tõesti süüa sündis . . .

Boeg Raim, kel käjivi käis,
Tõi kotid püülijahu täis,
Kust Gewa kooki floppis . . .
Ja Nabel „weise“ meristas
Tal naha tatki käristas
King liha potti toppis . . .

Et ohakate wahel siis,
Weel kaswis rammus manna, riis,
Ka oli pudru teha . . .
Sai ema lehmad lüpsatud
Ja pudru ära lüpsatud,
Kõik täitsiwad siis teha . . .

Nii wõis ka Noa, wiinamäest
End purje juua omast wäest
Ta käest ei nõutud raha . . .
Kui Nimrod'il käis linnujah, t
Et püüdnud plüssi metsawah, t
Et lastnud teda maha . . .

Miks aga mul nii wähe tööd? . . .
Et üksigi küsi, mida süü, t
Kust leiad leiba, liha?

Ma hulga raha ohvriks toon
Kui wahjst tilga wiina joon —
Weel seegi — on nii wiha! . . .

23. Üüriraha.

Maksa üür ja mine ära!
Nõnda tõstis keegi kära
Drja omnikesse ees . . .
Kuu on kuterpalli läinud,
Mina pole krossi näinud —
Glad muidu maja sees! . . .

Kulla kallis pere-isa,
Ära tõsta kurjalt kisa —
Rublakesed ruttawad! . . .
Tulema nad saatis Jumal,
Aga, rahate on rumal — —
Riffad talle tutawad . . .

Rublad kartwad waeste higi,
Riffwad kopitadgi ligi,
Pankadesse poewad . . .
Soola, leirwa ära sõime,
Tüki tädilt wõlgu tõime —
Tea, kes täna — laenawad?!

Wilets aeg ja tööd nii wähe —
Leiwata ei läbi lähe — —
Talgugi tuppa tikkumas . . .
Poodimees on meil nii paha,
Ütleb: soolgi maksta raha —
Külm ka ahju kippumas . . .

Enne weel, kui raha jõuab,
Naitan ma mis maja nõuab
Siis ei kao aeg kasuta . . .
Laes on tolgendamas talad —
Põrmand murrab ära jalad
Uksed ilma hingeta . . .

Kattenuid on aknaaknaasid,
Luisid ja wiim siit sisse a'asid —
Seinad — need on sõredad! . . .
Mhi suitfu sisse ajas —
Sooja ei saa selles majas,
Siibrid — siin nad punduvad . . .

Lutifaid on leegionid —
Kurdiks teewad kilgi „toonid“ —
Rotid woodi roninud . . .
Prusjakaid — neid palju pajas;
N ä l g on peremees siin majas.
Olgu üür tal tasutud! . . .

24. Lõpuseow.

Kõla kannel, kõla sa,
Üle hella Gesti maal.
Gesti poegadel on sõnu,
Tütardel on laulumõnu —
Kostku wastu taewas, maa:
Kõla kannel, kõla sa!

1-00-05123

Raamatud

mis **J. E. Meigas'e**
kirjastusel on ilmunud:

Kus on õnn? Uudisjutud. Hind 10 kop.

Siin on õnn. Kirjutanud T. M. Franzdorf.
Hind 10 kop.

Kahekordne armastus. Hind 10 kop.

Noorerahwa sõber. Toimet. J. E. Meigas.
Hind 10 kop.

Lõbus töörahwa laulik. 70 praeguse aja
lauletavat laulu. Hind 15 kop.

Õnnetu onu. Ilus lõulujutt lastele. H. 5 k.

Okaspuu õied. G. Kajaka tunde luuled.
Hind 10 kop.

Tallinnas, Kana uul., Benkioni m., nr. 4.

J. E. Meigas.